

HET FALEN VAN GEÏNTEGREERDE BESTRIJDING VAN ZIEKTEN EN PLAGEN (IPM) IN DE EUROPESE UNIE

WAAROM IS DIT BELANGRIJK?

De Europese Commissie beschouwt geïntegreerde bestrijding (IPM) als een van de belangrijkste instrumenten om tot een aanzienlijke vermindering van pesticiden te komen. In de vragenlijst over de voorgestelde verordening inzake duurzaam gebruik staat (...) *"chemische bestrijdingsmiddelen mogen alleen als laatste redmiddel worden gebruikt.*

Dit is het kernbeginsel van geïntegreerde gewasbescherming dat door dit voorstel beter ten uitvoer zal worden gelegd¹.

In dit document heeft foodwatch tot in detail beoordeeld wat de voorgestelde verordening vereist en of zij voldoet aan de beoogde doelstelling om pesticiden alleen als laatste redmiddel te gebruiken.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_3694

ACHTERGROND

Het gebruik van pesticiden in de Europese Unie is de afgelopen drie decennia niet verminderd. In vergelijking met de jaren negentig was het pesticidengebruik tussen 2011 en 2019 veel hoger. Alleen in Denemarken, waar een heffing op pesticiden van kracht is, is er een vermindering van de pesticidenbelasting en de verkochte hoeveelheden.

Integrated Pest Management (IPM) - een decennia oud concept - dat hypothetisch het gebruik van pesticiden tot een strikt minimum of zelfs tot nul zou kunnen terugbrengen, werd in 2014 in de hele Europese Unie verplicht gesteld.

Het heeft niet geleid tot een zichtbare vermindering van pesticiden op nationaal/EU-niveau.

De redenen voor dit falen worden uitgebreid geschetst in het foodwatch-rapport "Locked-in pesticides". Ze kunnen als volgt worden samengevat:

1. De conventionele landbouw zit technologisch en sociaal-economisch vast aan pesticiden: dit betekent dat boeren gedwongen zijn om pesticiden te gebruiken;
2. Overheidsinstellingen zitten ook vast in bepaalde geloofssystemen - zij vertonen apathisch gedrag en weinig wil om noodzakelijke veranderingen teweeg te brengen (institutionele lock-in);
3. specifieke belangengroepen die verantwoordelijk zijn voor een "race naar de bodem" (hogere productie tegen lagere kosten) en profiteren van het huidige, van pesticiden afhankelijke systeem, zijn erin geslaagd de vooruitgang te blokkeren.

De toepassing van IPM op grote schaal lijkt onrealistisch, **zonder begeleidend sterke stimulansen.**

Freier & Burth (2006) concludeerden dit reeds: "(...) ondanks enorm onderzoek en inspanningen om resistente graanvariëteiten, voorspellingssystemen en drempels en natuurlijke plaagregulatie door nuttige insecten in te voeren. Er moest worden aangenomen dat een gebiedsbrede toepassing van geïntegreerde plaagbestrijding niet realistisch was in de akkerbouw om economische en adviserende redenen."

De laatste jaren hebben de waarheid van deze analyse bewezen: hoewel verplicht, is IPM er niet in geslaagd het gebruik van pesticiden in de Europese Unie te verminderen. Toch ziet de Europese Commissie IPM als het belangrijkste instrument om het gebruik van pesticiden te verminderen. De mislukte reductie-inspanningen in het verleden hebben geleid tot nul inzicht in wat in de toekomst wel zal werken.

In **Frankrijk** werden in **2012** gewasspecifieke IPM-richtlijnen voor de meeste gewassen openbaar gemaakt. Daarvoor werd het demonstratieboerderijen netwerk DEPHY met 3000 boerderijen (0,6% van de Franse boerderijen²) opgericht om systemen ter vermindering van het pesticidengebruik te testen en te identificeren. Het DEPHY-netwerk werd gefinancierd met 14 miljoen euro per jaar. Het gemiddelde van 2015-2017 liet een daling zien van pesticidenbehandelingen met 14% in de akkerbouw, 38% in de groenteteelt, 17% in de wijnbouw en 43% in de tuinbouw op DEPHY-bedrijven (EC 2019). Akkerbouw en wijnbouw zijn waarschijnlijk goed voor 70-90% van al het pesticidengebruik in Frankrijk. Een vermindering van 14% en 17% van de **behandelingen** vermindert het aantal behandelingen niet eens met 1% in de akkerbouw en met ongeveer 16% tot 13% in de wijnbouw³. Zoals blijkt uit de Franse verkoopgegevens van bestrijdingsmiddelen hebben de geringe verminderingen in de akkerbouw en de wijnbouw op sommige demonstratiebedrijven zich niet vertaald in een significante vermindering van het pesticidengebruik op nationaal niveau.

² In 2012 bestonden er in Frankrijk ongeveer 490 000 landbouwbedrijven.

³ Uitgaande van een TFI van 5 voor alle akkerbouwgewassen (zie figuur 8 op blz. 26 in "Locked in Pesticides").

De invoering van gewasspecifieke IPM-richtlijnen in Frankrijk leverde geen meetbare vermindering van pesticiden op. Er werden meer doses pesticiden verkocht en de nationale toxische belasting steeg tot 2018 (zie figuur 6 in "Locked-in pesticides").

In **Nederland** verklaarde de regering dat tegen "2014 alle professionele gebruikers de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming zullen toepassen". Nederlandse landbouwers zijn nu al verplicht - zoals het ontwerp SUR eist in artikel 14 - om alle IPM-maatregelen te registreren, zoals vruchtwisseling, gebruik van resistente rassen, biologische, fysische en niet-chemische methoden, selectie van pesticiden op basis van risico's voor milieu en mens, monitoring van schadelijke organismen, gebruik van waarschuwings- en prognosesystemen en resistentiebeheer (Helepciuc & Todor 2021). **Toch laat het pesticidengebruik in Nederland geen substantiële daling van het pesticidengebruik zien.**

WAT EIST DE VOORGESTELDE VERORDENING INZAKE DUURZAAM GEBRUIK (SUR)?

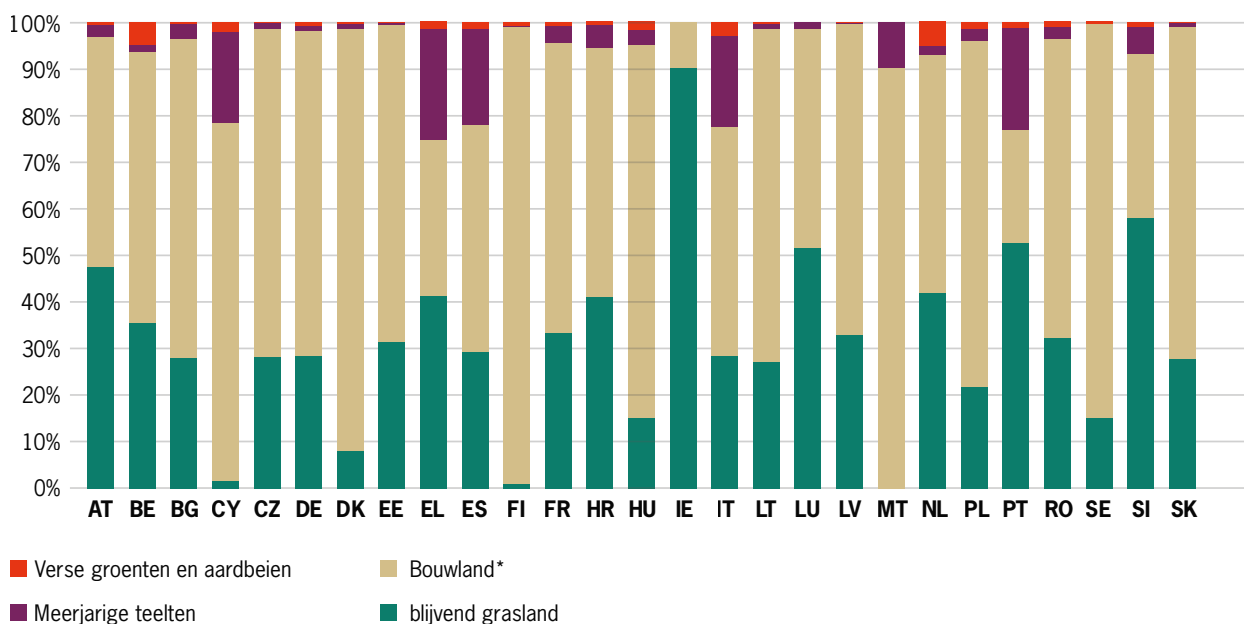
In artikel 15 van het SUR-voorstel staat: "*Elke lidstaat moet beschikken over doeltreffende en afdwingbare gewasspecifieke regels voor gewassen die een oppervlakte bestrijken die ten minste 90% van zijn oppervlakte cultuurgrond (exclusief tuinen voor eigen gebruik) beslaat*". Alle landbouwers zullen ook hun beslissingen moeten documenteren.

Het klinkt misschien ambitieus dat specifieke IPM-regels vereist zijn voor gewassen op 90% van de oppervlakte cultuurgrond (OCG), maar OCG omvat per definitie⁴ blijvend grasland (weiden, grasland). De volgende figuur toont de verdeling van de OCG⁵ per gewastype in alle lidstaten. Uit de gegevens blijkt dat gewassen met een hoge intensiteit van het pesticidengebruik (in rood weergegeven in onderstaande grafiek) in de meeste EU-lidstaten minder dan 10% van de OCG uitmaken.

⁴ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Utilised_agricultural_area\(UAA\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Utilised_agricultural_area(UAA))

⁵ De gegevens zijn hier beschikbaar: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/main-tables>

Figuur 1:
VERDELING VAN DE OPPERVLAKTE CULTUURGROND (UAA) IN DE EU-LIDSTATEN (2018)

*Exclusief oppervlakte voor verse groenten en aardbeien

Wanneer de lidstaten de voorgestelde verordening strikt toepassen, zou geen enkele lidstaat wettelijk verplicht zijn gewas specifieke IPM-voorschriften voor groenten en aardbeien te ontwikkelen. Slechts vijf lidstaten (CY, EL; ES, IT, PT) zouden gewas specifieke IPM-voorschriften moeten ontwikkelen voor sommige permanente gewassen zoals druiven, olijven, citrusvruchten en appels. Hoewel deze gewassen (fruit, groenten, aardbeien, druiven, enz.) slechts een klein areaal beslaan, is de intensiteit van het pesticidengebruik zeer hoog. Gebruikers van bestrijdingsmiddelen, omstanders⁶ en het lokale milieu worden blootgesteld aan een groot aantal verschillende bestrijdingsmiddelen met een bijzonder hoge gebruiksfrequentie. Blijvend grasland daarentegen wordt zelden besproeid, en met de tekst van de verordening zoals die nu is, kunnen de lidstaten eenvoudigweg "weide-IPM" definiëren om aan de eis van de verordening te voldoen.

De truc om de totale oppervlakte cultuurgrond (OCG) als referentiegebied op te nemen is ook van invloed op de nationale reductiedoelstellingen voor pesticiden in de SUR, omdat de lidstaten hun doelstelling kunnen verlagen als hun intensiteit van het pesticidengebruik lager is dan het EU-gemiddelde⁷. Onder intensiteit wordt verstaan de **verkochte hoeveelheden gedeeld door de totale OCG** (inclusief blijvend grasland). Lidstaten met een groot aandeel blijvend grasland (weiden, grasland) kunnen hun reductiedoelstelling dus waarschijnlijk aanzienlijk verlagen.

Een **volwaardige** geïntegreerde bestrijding van plagen, waarbij **alle maatregelen ter voorkoming van de ontwikkeling van populaties van plagen**, onkruiden en ziekten moeten worden genomen en de schadedrempel voor behandelingen wordt gerespecteerd, heeft evenwel het potentieel om het gebruik van pesticiden met 80-100% te verminderen (zie Deguine et al. 2021, Pretty et al. 2006).

De mededeling van de Europese Commissie (EC 2022/0196) belooft **nieuwe** IPM-regels:

*"Bij de milieuvriendelijke geïntegreerde bestrijding van ziekten en plagen die door de **nieuwe regels** verplicht wordt gesteld, moet gebruik worden gemaakt van preventieve en duurzame alternatieven voordat pas in laatste instantie naar **chemische bestrijdingsmiddelen** wordt gegrepen. (...) Dit is het kernbeginsel van geïntegreerde gewasbescherming dat door dit voorstel beter ten uitvoer zal worden gelegd."*

De definitie van Integrated Pest Management in artikel 3 van het SUR is echter niet voldoende en is niet effectief of afdwingbaar zoals geëist in artikel 15 van het ontwerp SUR. Het is ook niet "nieuw"⁸:

"IPM betekent het zorgvuldig overwegen van alle beschikbare middelen die de ontwikkeling van populaties van schadelijke organismen ontmoedigen en tegelijkertijd het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen beperken tot niveaus die economisch en ecologisch verantwoord zijn en die de risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu tot een minimum beperken"⁹.

"Zorgvuldige overweging" is een betekenisloze, juridisch niet gedefinieerde en dus niet afdwingbare term. Een veel oudere IPM-definitie van de EU vroeg ten minste om "toepassing" van culturele en biologische maatregelen en om beperking van het gebruik van pesticiden tot een strikt minimum, terwijl de huidige definitie toestaat dat het gebruik van pesticiden voorrang krijgt op alle andere middelen, zolang het economisch verantwoord is.

⁶ Omstanders zijn mensen die niet rechtstreeks betrokken zijn bij het sproeien van pesticiden. De definitie omvat mensen die in de buurt wonen of zijn.

⁷ Zie artikel 5 van het SUR-voorstel van juni 2022.

⁸ Het is de definitie van de VN-FAO (<https://www.fao.org/agriculture/crops/thematic-sitemap/theme/pests/ipm/en/>) en zeer vergelijkbaar met die in de "oude" SUD.

⁹ Artikel 3, SUR-voorstel van juni 2022.

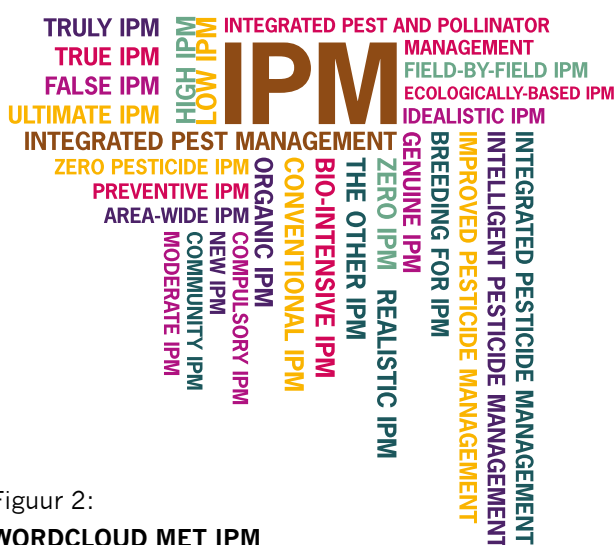
De oudere IPM-definitie van de EU in Richtlijn 91/414 uit 1991 was veel preciezer:

"Geïntegreerde bestrijding: de rationele toepassing van een combinatie van biologische, biotechnische, chemische, culturele of plantenveredelingsmaatregelen waarbij het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt beperkt tot het strikte minimum dat nodig is om de plaagpopulatie op een lager niveau te houden dan het niveau dat economisch onaanvaardbare schade of verliezen veroorzaakt."

De twee bovenstaande definities tonen het belangrijkste probleem van IPM: het is arbitrair.

Er zijn talloze IPM-definities (zie Deguine et al. 2021 voor een overzicht), van zeer ambitieus tot zeer nietszeggend (zie figuur 2).

De arbitraire betekenis van IPM maakt het gemakkelijk om handelen te omzeilen. **Overheidsinstellingen, de bestrijdingsmiddelenindustrie en telersverenigingen kunnen in principe alle beheersregels ontwikkelen die zij geschikt achten en dit IPM noemen** (zie hieronder).

Figuur 2:

WORDCLOUD MET IPM

aangepast door foodwatch (gebruikt met toestemming van Deguine et al. 2021)

HOE ZIT HET MET DE SUBSIDIES (CAP) DIE HELPEN BIJ DE IMPLEMENTATIE VAN IPM?

De Europese Commissie heeft aangekondigd dat de vermindering van pesticiden via IPM kan worden ondersteund met subsidies. Deze directe steun zou juridisch aanvechtbaar zijn.

In het algemeen is het niet legaal om maatregelen te subsidiëren die verplicht zijn - en IPM is al verplicht. In theorie zou het GLB specifieke risicobeperkende maatregelen kunnen steunen (bijvoorbeeld het gebruik van feromonen in boomgaarden en tuinbouw). Of eleganter, door bepaalde preventieve gewasbeschermingsmaatregelen een voorwaarde te maken voor het ontvangen van subsidies (zie PAN Europe 2021).

De vorige "vruchtwisselingsregels" waren een dergelijke poging, maar deze regels waren slecht ontworpen¹⁰ en hebben niet het gewenste effect gesorteerd.

Het lijkt erop dat het nieuwe GLB niet ambitieuzer is. Een nieuw rapport van BirdLife Europe en het Europees Milieubureau met de titel: "Pesticides in the new CAP: business as usual puts nature and human health at risk"¹¹ concludeert:

"De strategische GLB-plannen van de lidstaten zullen niet bijdragen tot de invoering van IPM-beginselen en evenmin voldoende krachtige maatregelen voorstellen om de afhankelijkheid van het gebruik van pesticiden ernstig te verminderen, (...). In het algemeen geven de beoordeelde plannen blijk van een zeer geringe ambitie om GLB-financiering te gebruiken voor maatregelen ter vermindering van het pesticidengebruik."

¹⁰ Soortgelijke gewassen, zoals triticale, tarwe, gerst en rogge werden als verschillende gewassen beschouwd, maar een vruchtwisseling heeft geen positief effect op de preventieve gewasbescherming - ze zijn allemaal gevoelig voor Fusarium spp. en andere ziekten en ondersteunen de ontwikkeling van onkruidproblemen met grassen zoals zwart gras of wilde haver. In het algemeen mag een vruchtwisseling niet voor meer dan 50% uit granen bestaan.

¹¹ <https://eeb.org/wp-content/uploads/2022/07/EEB-BirdLife-Briefing-Pesticides-July-2022.pdf>

IPM EN DE INSTITUTIONELE LOCK-IN IN DUITSLAND

De institutionele lock-in wordt volledig duidelijk als we kijken naar de Duitse IPM-regels. Het concept van IPM bestaat al ongeveer 60 jaar (Deguine et al. 2021). Duitse instituten publiceren sinds de jaren tachtig richtlijnen en artikelen over IPM, en in 1992 werd een Instituut voor Geïntegreerde Plaagbestrijding opgericht. Het kreeg later niet alleen een nieuwe naam, maar ook een nieuwe functie.

In 1996 werd IPM in Duitsland de officiële productierichtlijn (Freier & Burth 2007). Specifieke minimumvoorschriften voor geïntegreerde bestrijding in akkerbouwgewassen (in Burth et al. 1994) en in het bijzonder voor wintertarwe werden reeds in 1995 door Freier et al. gepubliceerd (1995). Niettemin hadden de Duitse autoriteiten na de inwerkingtreding van de "richtlijn duurzaam gebruik" bijna tien jaar nodig om officieel juridisch bindende gewasspecifieke IPM-voorschriften voor alle belangrijke gewassen te publiceren.

De eerste gewasspecifieke IPM-regels werden juridisch bindend in 2018, de laatste in 2021 (granen). Voor suikerbieten waren al in 2011 IPM-richtlijnen beschikbaar, maar het duurde zeven jaar om ze juridisch bindend te maken.

Ondanks expertise en ervaring heeft de Duitse regering de ontwikkeling van gewasspecifieke IPM-regels uitbesteed aan particuliere verenigingen, waaronder de Duitse brancheorganisatie voor bestrijdingsmiddelen.

Alle (behalve die voor hop¹²) Duitse gewasspecifieke IPM-richtlijnen werden gepubliceerd door telersverenigingen van de specifieke gewassen¹³, en vervolgens door de regering wettelijk bindend gemaakt.

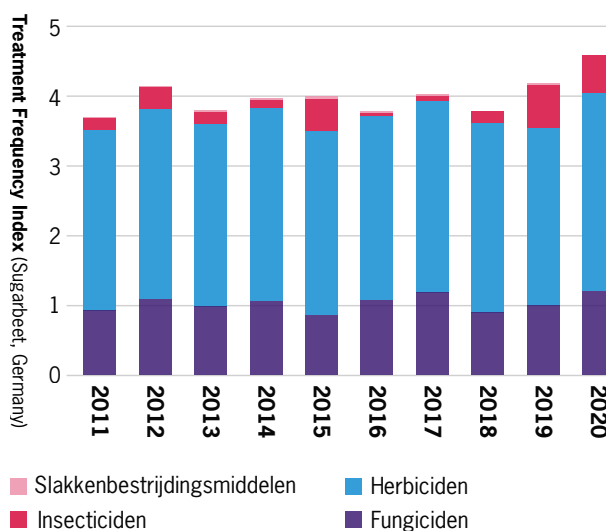
De gewasspecifieke IPM-regels die door particuliere verenigingen zijn ontwikkeld, beperken het gebruik van pesticiden niet op betekenisvolle wijze en stellen geen voorwaarden aan preventieve maatregelen.

Bijna alle plaag- en onkruidproblemen in granen worden veroorzaakt door smalle (niet-diverse) vruchtwisselingen met een groot aandeel granen (zie DBV 2021).

Niettemin zeggen de gewasspecifieke IPM-regels die door de landbouwlobbygroep Deutsche Bauernverband (DBV) zijn ontwikkeld, alleen dat nauwe vruchtwisseling moet worden vermeden.

Terwijl de IPM-regels voor wintertarwe van Freier et al. (1995) het gebruik van pyrethroïden verboden, stellen de DBV-regels geen beperkingen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Figuur 3:
BEHANDELINGSFREQUENTIE-INDEX VOOR SUIKERBIETEN IN DUITSLAND. IPM-REGELS WERDEN VERPLICHT IN 2018

De publicatie van de IPM-regels in 2018 heeft niet geleid tot een vermindering van de pesticiden in suikerbieten.

¹² Voor hop zijn de Beierse autoriteiten en de vereniging van hoptelers de uitgevers.

¹³ Zie https://www.nap-pflanzenschutz.de/fileadmin/SITE_MASTER/content/IPS/Integrierter_Pflanzenschutz/Leitlinien_IPS/210428_NAP_Anhang_1_TabelleLL.pdf

HOE KAN IPM EEN ECHT SUCCESVOL INSTRUMENT WORDEN OM HET GEBRUIK VAN PESTICIDEN TE VERMINDEREN?

Mits goed opgezet, **kan** preventief en op ecologie gebaseerd IPM het gebruik van pesticiden met succes tot een strikt minimum of zelfs tot nul beperken. Het moet echter de belangrijkste oorzaak van pesticidengebruik aanpakken: een gebrek aan diversiteit op verschillende niveaus (genetisch, ruimtelijk, biologisch, in de tijd).

De maatregelen die geschikt zijn om een grotere diversiteit te bereiken worden beschreven in hoofdstuk 5.1 in het foodwatch-rapport "Locked-in pesticides". Sommige van deze maatregelen zijn eenvoudig uit te voeren, zoals relais/stripteelt, mengen van cultivars, bloemenstroken en gewasdiversificatie. Deze maatregelen kunnen de opbrengst verhogen (Jungers et al. 2021; Magrath et al. 2021) en ze moeten worden opgenomen in de IPM-regels.

IPM zal echter alleen een succesvol instrument zijn om pesticiden te verminderen, wanneer het gepaard gaat met effectieve stimulansen, zoals belastingen, (wettelijke) beperkingen en financiering (subsidies). Het eenvoudigweg publiceren van verplichte IPM-richtlijnen en hopen dat dit het pesticidengebruik zal verminderen, heeft in het verleden niet gewerkt. Hoop is geen strategie.

De volgende drie voorbeelden illustreren hoe een coherente aanpak tussen IPM-regels, toelating en subsidies eruit zou kunnen zien:

1. Wanneer het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen, bv. pyrethroiden in granen, in strijd is met de verplichte IPM-voorschriften, mogen deze toepassingen niet worden toegestaan (**wettelijke beperking**).
2. Telers kunnen bloemenstroken¹⁴ of andere ecologische structuren die nuttige organismen aantrekt, integreren wanneer deze (gedeeltelijk) **via het GLB worden gefinancierd**.
3. Telers kunnen minder geneigd zijn het gebied van een perceel waar een plaag/ziekte boven de economische schadedrempel zit, **te bespuiten wanneer pesticiden aanzienlijk duurder zijn vanwege een belasting/heffing**. Zolang pesticiden zo goedkoop zijn als nu, zullen landbouwers geen onderzoek verrichten naar plagen, onkruid, ziekten en de aanwezigheid van natuurlijke vijanden. Het is nog steeds gebruikelijk om 100% van het veld te bespuiten, ook al is slechts een klein deel van het veld aangetast, of om zelfs zonder enige controle te sproeien (kalenderspuiten). Het is ook zeer gebruikelijk om tankmengsels van verschillende pesticiden tegen verschillende organismen toe te passen omdat de behandeling toch wordt uitgevoerd. Al deze "*better safe, than sorry*"-spuitpraktijken zijn in strijd met het IPM-beginsel, houden grote risico's in en zijn er hoogstwaarschijnlijk grotendeels verantwoordelijk voor dat veel plagen resistent worden tegen pesticiden.

Daarom is het noodzakelijk om gewasspecifieke IPM-richtlijnen in te bedden in een groter plan voor de vermindering van pesticiden. (zie volgende figuur).

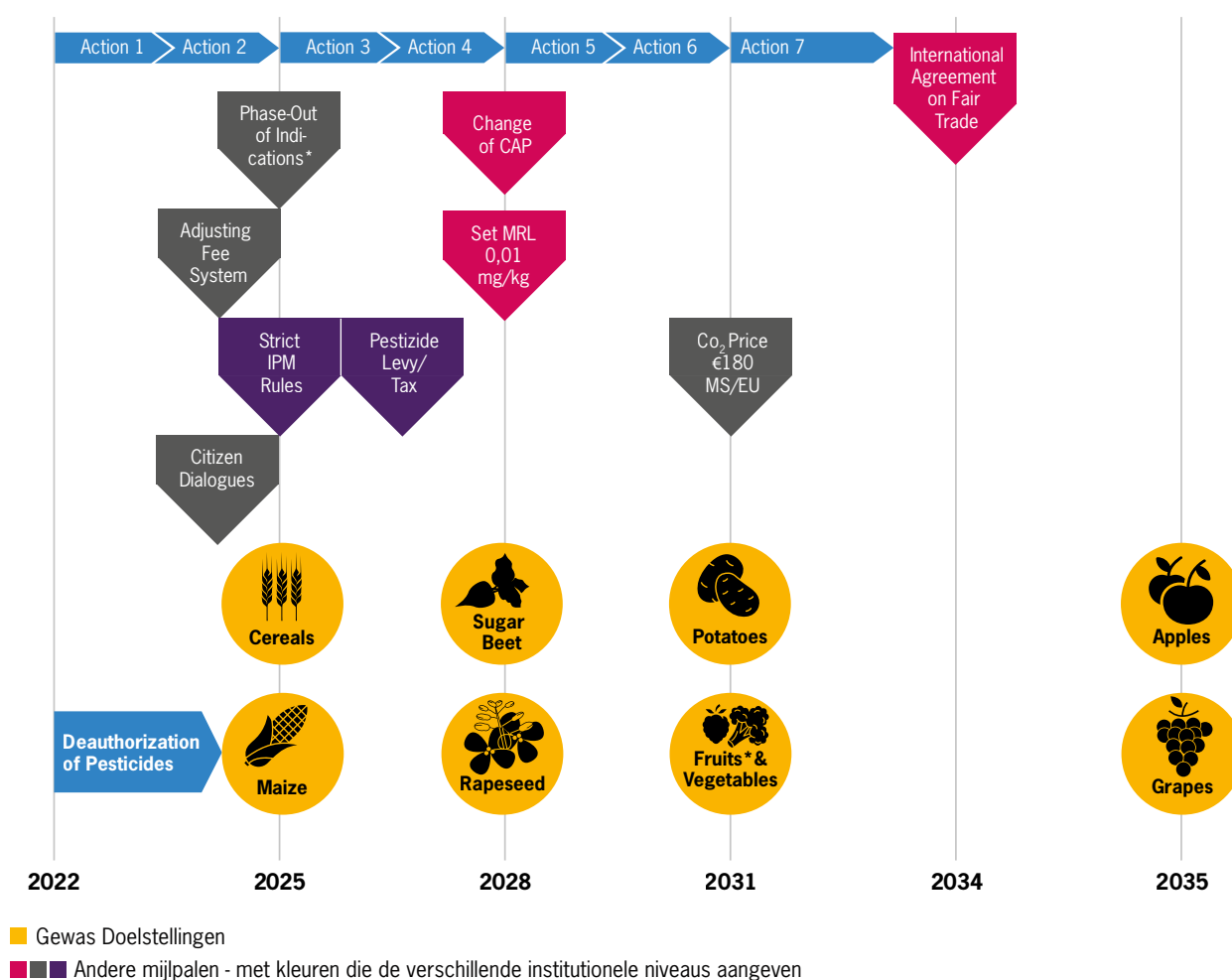
¹⁴ Bloemenstroken of andere ecologische structuren met een bepaalde tussenruimte zouden ook een vereiste kunnen zijn in het kader van een IPM.

IPM-regels voor specifieke gewassen moeten gericht zijn op een stapsgewijze afschaffing van het gebruik van pesticiden. IPM-regels kunnen het gebruik van pesticiden zeker verbieden, mits ze op de juiste manier zijn opgesteld. IP Suisse - het IPM-concept van Zwitserland - is een uitstekend voorbeeld. Voor de

meeste gewassen verbiedt IP Suisse het gebruik van fungiciden, plantengroeieregulators en insecticiden. IP Suisse heeft onlangs een pesticidevrij IP-systeem ingevoerd voor tarwe¹⁵.

¹⁵ Zie <https://www.ipsuisse.ch/produzenten/pflanzenbau/#top> (in Duits en Frans)

Figuur 4:
MODEL VAN EEN PESTICIDENREDUCTIEPLAN MET GEWASDOELSTELLINGEN

CONCLUSIES - GROTE WOORDEN GEEN DADEN

In haar toespraken en mededelingen lijkt de Europese Commissie ambitieus en zelfverzekerd. In 1993 beloofde zij een traject: "Op weg naar duurzame ontwikkeling" (EC 1993), inclusief vermindering van pesticiden, en meer recent, in december 2019, een "Green Deal"¹⁶ inclusief (opnieuw) vermindering van pesticiden.

Misschien rekent de Europese Commissie op burgers en media met een kort geheugen? Organisaties zullen de uitvoeringsverordeningen niet in detail lezen, maar de boodschap van hoop over "*de verandering die komen gaat*" verspreiden?

In juni 2020 communiceerde de Europese Commissie:

"Integrated Pest Management, verplicht gesteld door de nieuwe regels, preventie en duurzame alternatieven moeten worden gebruikt alvorens pas als laatste redmiddel naar chemische bestrijdingsmiddelen te grijpen."

De "Sustainable Use Regulation" biedt echter niets nieuws. Zij geeft - net als voorheen - het gebruik van pesticiden voorrang boven de preventie van plagen/onkruiden/ziekten, omdat in het huidige productiesysteem het gebruik van pesticiden altijd economisch verantwoord is.

Er is geen gebrek aan kennis over preventieve plaagbestrijding en alternatieve methoden. De Europese Unie kan meer dan genoeg gezond voedsel produceren zonder regelmatig pesticiden te gebruiken. Het moet alleen wettelijk verplicht en gestimuleerd worden.

De financiële belangen en de enorme invloed van de pesticidenindustrie, de landbouwlobby en de grondstoffenhandel op de besluitvormers hebben echter vrijwel onveranderd standgehouden¹⁷. Het voorkomen van plagen/onkruiden/ziekten is geen businessmodel voor de agro-industrie.

Mede hierdoor is de door de Europese Commissie geplande geïntegreerde bestrijding van schadelijke organismen het zoveelste voorbeeld van hoe een theoretisch verleidelijk concept teniet wordt gedaan door politici die meegaan met de industrie en door schaamteloos lobbyen.

Als de "Verordening Duurzaam Gebruik" niet ingrijpend wordt gewijzigd, kan er nog een decennium voorbijgaan waarin "Geïntegreerde Plaagbestrijding" een nutteloos instrument blijft en de huidige begunstigen van de industriële landbouw blijven profiteren, met alle negatieve externe gevolgen van dien.

De EU-strategie "van boer tot bord" voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem moet verder kijken dan het niveau van de boerderij. De producenten kunnen niet alleen ontsnappen aan de "lock-in" van pesticiden; het hele voedselsysteem moet veranderen, met inbegrip van internationale handelsovereenkomsten over productienormen en de bevordering van een meer plantaardig dieet.

Het opbouwen van duurzame agro-ecosystemen vereist meer dan ecologische en wetenschappelijk-technologische kennis zoals (goed ontworpen en consequent gehandhaafde) geïntegreerde bestrijding van ziekten en plagen. Voedselproductiesystemen zijn een combinatie van natuur en samenleving. Het publiek, de beleidsmakers en de landbouwproducenten moeten worden betrokken bij de noodzakelijke veranderingen. Belangrijke belemmeringen zoals de lock-in van pesticiden moeten worden geïdentificeerd en aangepakt.

Met relatief gemak zouden we verschillende door de landbouw veroorzaakte crises kunnen oplossen. Dit vereist echter een machtsverschuiving van bedrijven naar de EU-burger.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

¹⁷ Zie Een luide lobby voor een stille lente. De giftige lobby van de pesticide industrie tactieken tegen Farm to Fork <https://corporateeurope.org/en/2022/03/loud-lobby-silent-spring>

VERWIJZINGEN

Burth U, Freier B, Pallutt B & Gutsche V (1994): Anforderungen an den integrierten Pflanzenschutz. Nachrichtenblatt des Deutschen Pflanzenschutzdienst 46 pg. 16-18

DBV (2021): Leitlinie zum Integrierten Pflanzenschutz im Getreidebau. Deutscher Bauernverband (DBV)

Deguine JP, Aubertot JN, Flor RJ et al. (2021): Integrated pest management: good intentions, hard realities. A review. *Agron. Sustain. Dev.* 41, 38 <https://doi.org/10.1007/s13593-021-00689-w>

EC (1993): Towards sustainability. Fifth Environmental Action Programme. European Commission Official Journal of the European Union C138/5. <https://ec.europa.eu/environment/archives/action-programme/env.act5/pdf/5eap.pdf>

EC (2019): FINAL REPORT OF AN AUDIT CARRIED OUT IN FRANCE FROM 29 MAY 2018 TO 08 JUNE 2018 IN ORDER TO EVALUATE THE IMPLEMENTATION OF MEASURES TO ACHIEVE THE SUSTAINABLE USE OF PESTICIDES. DIRECTORATE-GENERAL FOR HEALTH AND FOOD SAFETY. Health and food audits and analysis. DG(SANTE) 2018-6365. https://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=4106

EU (2022): European Commission - Questions and answers. Farm to Fork: New rules to reduce the risk and use of pesticides in the EU. Brussels, 22 June 2022

Freier B & Burth U (2006): Leitbild integrierter Pflanzenschutz und sein langer Weg in die Praxis. Nachrichtenbl. Deut. Pflanzenschutzdz., 58 (8), S. 214–215, 2006, ISSN 0027-7479. ©Eugen Ulmer KG, Stuttgart

Freier B, Burth U & Pallutt B (1995): Schärfere Konturen für den integrierten Pflanzenschutz. Clearer outline for the integrated plant protection. Nachrichtenbl. Deut. Pflanzenschutzdienst 47 (11), S. 287-290, 1995, ISSN 0027-7479. Stuttgart Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft, Institut für integrierten Pflanzenschutz, Kleinmachnow © Eugen Ulmer GmbH & Co.

Helepiciuc F-E & Todor A (2021): Evaluating the effectiveness of the EU's approach to the sustainable use of pesticides. *PLoS ONE* 16(9):e0256719. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0256719>

Jungers JM, Yang Y, Fernandez CW, Isbell F, Lehman C, Wyse D & Sheaffer C (2021): Diversifying bioenergy crops increases yield and yield stability by reducing weed abundance. *Sci Adv.* 2021 Oct 29;7(44):eabg8531. doi: 10.1126/sciadv.abg8531. PMID: 34714680; PMCID: PMC8555906.

Magrath A, Gimenez A, Allen-Perkins A; Garibaldi L & I Bartomeus (2021): Increasing crop richness and reducing field sizes provides higher yields. *Authorea*. DOI: 10.22541/au.163766296.64355133/v1

PAN Europe (2021): USING THE CAP TO TURN THE IPM TRIANGLE ON TO ITS SOLID BASE. <https://www.pan-europe.info/sites/pan-europe.info/files/public/QuoteMaqX1.pdf>

Pretty JN, Noble AD, Bossio D, Dixon J, Hine RH, Penning de Vries FWT, Morison JIKL (2006): Resource-conserving agriculture increases yields in developing countries. *Environmental Science & Technology* 40 (4):1114-1119

IMPRINT

ORIGINELE ENGELSTALIGE VERSIE:

The failure of IPM in the European Union -
Position Paper 2022

REDACTIE

Jörg Rohwedder

PUBLICATIEDATUM

September 2022

Vertaling door Foodwatch Nederland

September 2022

Foodwatch Nederland

De Wittenstraat 25
1052 AK Amsterdam

Tel. +31 (0)20 774 1079

Email contact@foodwatch.nl

www www.foodwatch.nl

BANKREKENING VOOR DONATIES

foodwatch Nederland
NL43 TRIO 0390 3757 64

Het foodwatch rapport „Locked-in pesticides” bevat uitgebreide informatie over het gebruik van pesticiden in de EU, de economische oorzaken en de gevolgen ervan. Het presenteert een plan per gewas om tegen 2035 een pesticidenvrije Europese Unie tot stand te brengen.

DOWNLOAD HIER:

<https://www.foodwatch.org/nl/current-nieuws/2022/nieuw-foodwatch-rapport-voor-pesticidevrije-landbouw/>